

Att leda kollegialt lärande i Läslyftet

En resa att göra tillsammans med sin kollegor

"Använda
mig själv
som
verktyg"

Att prova, att
utforska

Att börja en
utbildning –
att starta en
process

En känsla av
kaos – hur ska
jag förstå
detta?
- En känsla av
oro

Att ta stöd av
varandra för att
skapa
mening/förståelse

Att succesivt
få en
uppfattning
vad det hela
går ut på

Vilket är ditt uppdrag som kollegahandledare?

Mål: Det långa perspektivet.....

Mål: Det korta perspektivet.....

- * Leda en grupp
- * Skapa förutsättningar så att reflektion sker
- * Utmana det som sägs och det som görs

Kunskapssyn (gruppen som resurs):

Sociokulturellt synsätt – lärande i ett socialt sammanhang, lärande genom deltagande

språkutveckling

kunskapsutveckling

personlig utveckling

Kunskapssyn och handledning, hur hänger det ihop?

Teori	Pedagogens roll	Barnets roll	Att kunna innebär
Behavioristiskt Skinner.	Överföra "sin" kunskap	Lära in så mycket som möjligt av det läraren kan	Reproducera lärarens kunskaper
Sociokulturell teori Vygotskij	Skapa förutsättningar för att eleverna skall lära sig	Aktivt utveckla sin kunskap utifrån det eleven redan kan	Utrycka "sin" konstruerade kunskap. Språkets betydelse.
-----	-----	-----	-----
	Handledarens roll: <i>Visa strategier</i>	Deltagarnas roll: <i>Jag utgår från "där jag är" och utvecklas vidare....</i>	Ny kunskap: <i>Att komma fram till nya ställningstaganden eller bli medveten om det jag redan gör.</i>

Olika typer av samtal – och vad är handledning i Läslyftet för sorts samtal?

Kollegiala samtal

- **Olika typer av handledning...** (rådgivande/konsultativ, problemlösande, utforskande, verksamhetsutvecklande, konflikthanterande, koncensuskapande)
- **Emanerar från....**
- **Syn på kunskap...**
- **Stötta lärandet hos kollegorna...** - skapa stödstrukturer för tänkandet....

Viktigt att som handledare förankra kompetensutvecklingsmodellen

Läslyftets struktur:

- Hur ska du leda era gemensamma samtal?

A

Ta del av ett material

B

kollegialt samtal/planering

C

genomförande

D

Handledning av det genomförda

Hur skapa stöttor för del A?

Behövs en "lässtrategi" för att stötta läsandet?

A

Ta del av ett
material

Hur talar man om den lästa texten?

B

kollegialt
samtal/planering

Att tala sig fram till en gemensam förståelse/att
förstå texten tillsammans...

Samtala om texterna med hjälp av strategierna i del A

Att stötta arbetet i **del B (planering för del C)**:

- Hur kan man **göra verklighet av teori**?
- Vilka verktyg har vi för att planera undervisning?

- Struktur för planering:
 - Vad? (stoff)
 - För vem? (målgrupp)
 - Varför? (styrdokument, lärandemål, värdegrundsmål...)
 - Hur? (metod)

C

Genomförande av
planeringen

D

Handledning av det
genomförda

Hur handleder du här?

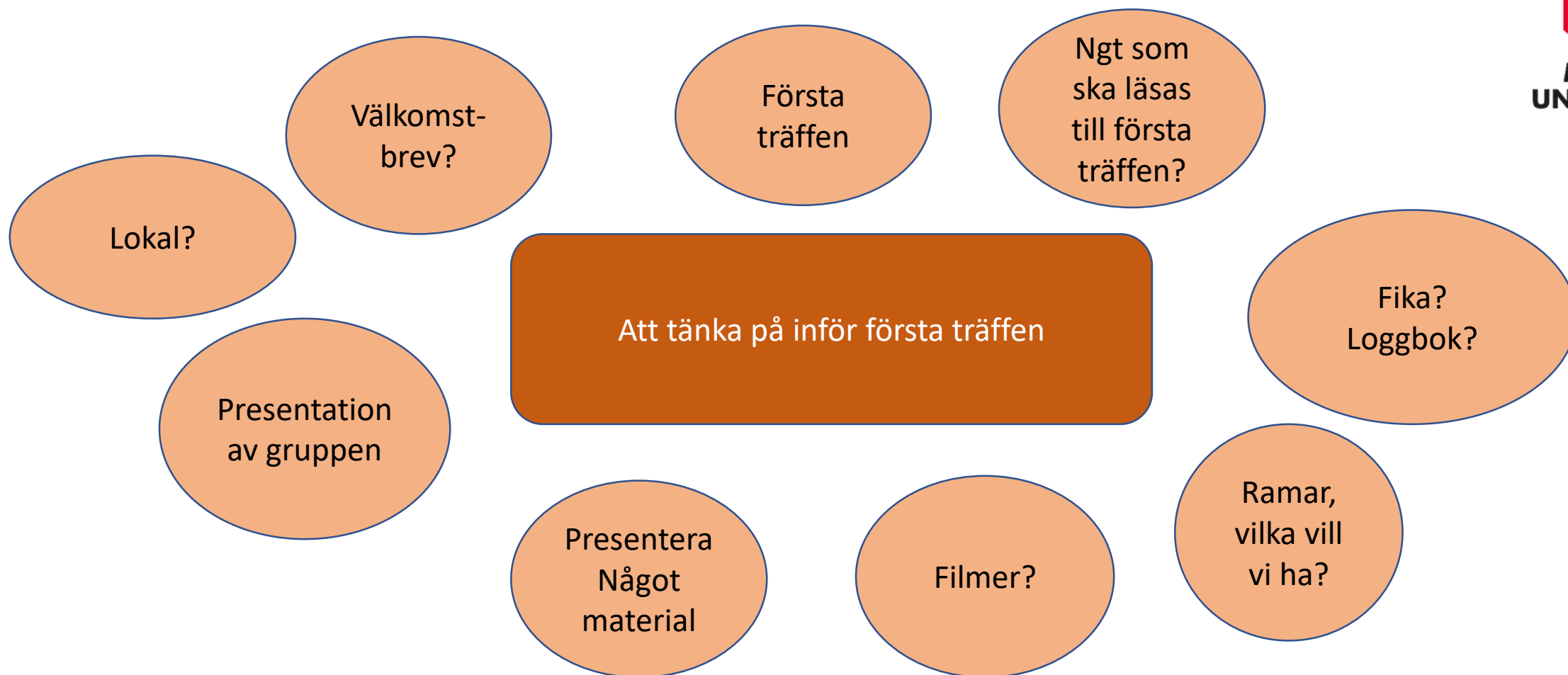
Att handleda i del D

- Återberätta vad man gjort?
- Erfarenhetsutbyte?
- Tala om vad som var bra eller dåligt?
- Välja ut, smalna av, precisera fördjupa?

- **Hur** kan handledningen i del D leda till reflektion, fördjupning, ge nya perspektiv, insikter.....?

Konkret – hur kan jag arbeta med min kollegahandledning?

- Ett mandat att leda
- Göra en inventering – vad behöver just min skola – att välja modul
- Vad är man överens om att Läslyftet ska leda till på skolan?
- Gruppstorlek?

Viktigt att klargöra fokus, t.ex. att fokus ska ligga på pedagogen och hur denne är i sin undervisning, inte på elevernas fel och brister.... Det är alltså pedagogen som ska utvecklas...

Kontrakt/överenskommelse – former för samarbetet

- Förväntningar (på handledningen, på deltagaren, på ledningen...)
- Målsättning (syftet!)
- Innehåll (och hur innehållet initieras)
- Gruppens sammansättning (praktikanter och vikarier?)
- Hur chefen hålls informerad
- Sekretess
- Samtalsstruktur (ska stötta gruppens arbete)
- Ramar (tid och plats)
- Betoning av närvaro och vikten av att hålla tiderna samt hur frånvaro anmäls
- Vikten av ostördhet och hur detta skapas
- Datorer/ipads
- Fika, barn...
- Utvärdering

Handledarens roll:

att tillhanda strukturer som leder till ett fördjupat och utforskande samtal

Kollega och samtidigt ledare— hur får man ihop det?

Fler tankar om rollen.....

”Att lägga allt på bordet”

- att använda gruppen som resurs
- att vara medhandledare

”Vinsten” med handledningen?

Ingen mästare –lärling –relation

Att ta ansvar för sitt eget lärande

Att bjuda in till tvivel/utforskande förhållningssätt

Struktur i samtalet viktigt. Varför?

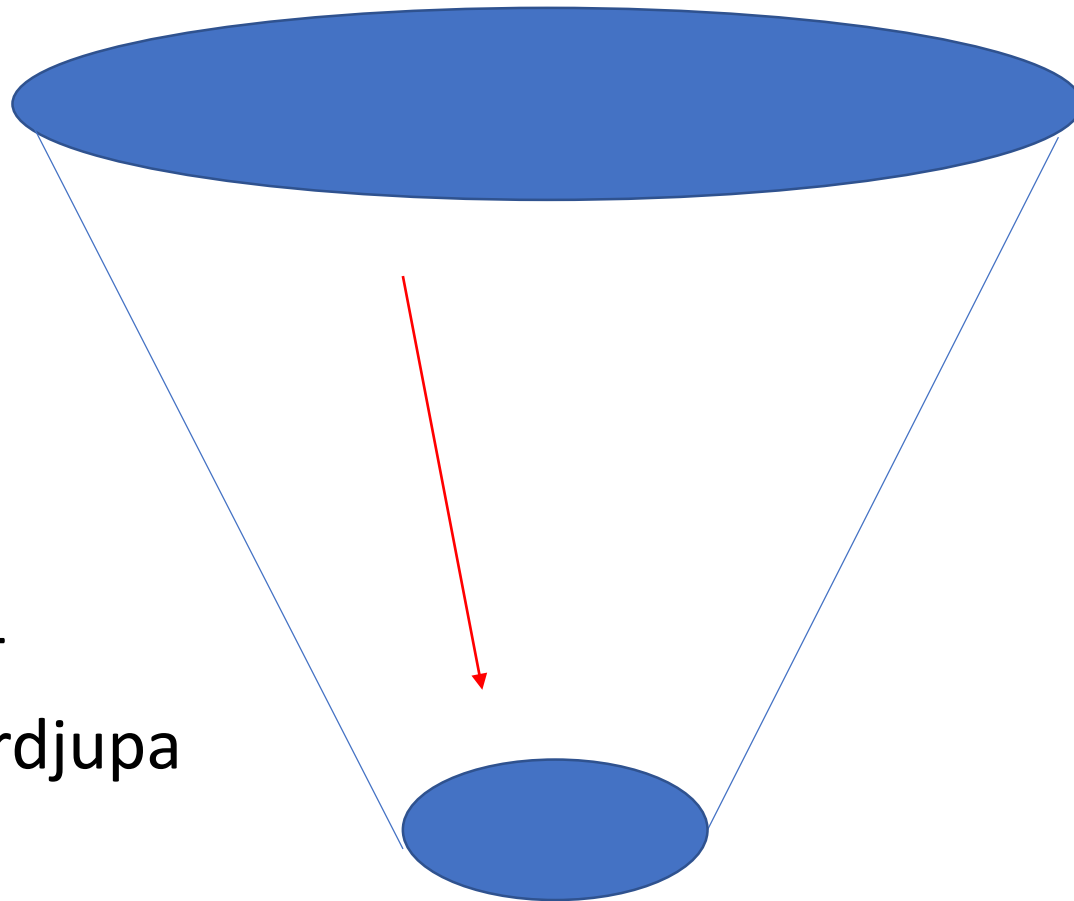
- Skapar ett demokratiskt rum
- Skapar en form som alla känner/rutin/trygghet
- Hjälper till att hålla fokus på det som det ska samtalas om
- Stöttar ditt ledarskap som samtalsledare

Syftet med samtalet avgör vilken **struktur** som används.

Att åstadkomma ett fördjupat samtal...

Skillnaden mellan ett vanligt samtal och ett fördjupande samtal/handledningssamtal.....

Yta

Val av fokus –
smalna av/fördjupa

Gruppens roll:

- att ställa nyfikna frågor, - att vara välvillig detektiv

- att lyssna

Ett konkret exempel

Konkret exempel:

Sakägaren: Hur ska jag få mina elever i klass 8 att engagera sig i en skönlitterär text?

Handledaren: Berätta hur situationen ser ut!

Sakägaren: Jag har en liten grupp på nio elever. Ämnet är engelska. Eleverna går i en särskild undervisningsgrupp och de har samtliga svårt att nå målen i ämnet. Det är överhuvudtaget svårt att engagera dessa elever och att få dem att bli intresserade av det som görs på lektionerna.

I den här aktuella situationen läste jag en text högt för eleverna. Samtidigt som jag läste hade eleverna texten framför sig på en stencil så att de kunde följa med. Texten var vald med omsorg och handlade om en för eleverna jämngammal flicka som hade rymt hemifrån efter ett bråk med sina föräldrar.

När jag läst texten färdigt ställde jag frågor till eleverna om innehållet i texten. Till min förvåning kunde de inte, eller ville de inte, svara på hur gammal flickan i texten var, eller om det fanns fler personer i berättelsen eller hur långt hemifrån hon gått. De svarade inte på några frågor överhuvudtaget! Hade det inte förstått någonting!!

Hur kan frågan/dilemmat *problematiseras* och *fördjupas*?

- **Medhandledare** – Var det alla elever som inte förstod ...?
- M – Vad menar du med att förstå?
- M – Vad innebär det att kunna?
- M – Vems var frågorna som de skulle besvara?
- M – Att komma ihåg vad som stod i texten, är det att förstå?

- M – Var det någon som undrade över något i texten...?
- M - Man funderar över gruppen...kan de passa på varandra...?
- M – Hur många andraspråksinlärare fanns i gruppen?
- M – Om eleverna själva fått ställa frågor till texten ,eller till varandra, vika frågor tror du då att de hade ställt?
- M – Om du försöker se situationen ur elevernas perspektiv, hur hade du upplevt den då?
- M – Om du tänker ur ett bedömningsperspektiv, vad skulle du bedömt?

Sakägaren - Jag tänker så här efter att ha hört er: Jag är nyfiken på vad eleverna tänker om flickan i texten! Jag funderar på om jag nästa gång ska läsa texten högt, sen be eleverna formulera frågor om vad de undrar över i texten, vad de skulle vilja veta mer om. Detta istället för att jag ska fråga dem. Mina frågor tycks inte ha engagerat eleverna, kanske var de fel ställda eller helt ointressanta. Jag funderar på om elevernas engagemang hade kunnat väckas genom att de själva fått ställa frågor kring sådant de vill veta. Tycker de att det är svårt att göra det på engelska skulle de kunna få formulera sig först på svenska, sen kunde vi tillsammans översätta frågorna till engelska. Sen tänker jag att de kanske skulle få arbeta två och två i början. Även om det är en liten grupp finns ju möjligheten att de sitter o lurar på varandra och inte riktigt vågar blotta sig. Det skulle kunna motverkas genom att de tillsammans två och två får småprata och formulera sig tillsammans. Sen kunde det lyftas i den stora gruppen... Kanske det hade varit en framkomlig väg...

I exemplet får **sakägaren** nya tankar genom att lyssna och ta ställning till gruppens frågor.

Situation som initialt ter sig på ett sätt, betraktas på ett annat med hjälp av **medhandledarnas** frågor. Under samtalet äger en process rum...

Få syn på sig själv som handledare

Arbeta med observatörer

- Kan gruppen "ta den andres perspektiv"? "Att gå i den andres fotspår"
- Fördelas ordet, skapas ett demokratiskt rum?
- Vilken typ av frågor ställs (öppna, slutna, ledande...)
- "Aktiv närvaro"
- Fokuseras på frågeställningen
- Fördjupas samtalet?